

गाथी कौशिकः। अग्निः। १ त्रिष्टुप्, २-३ अनुष्टुप्, ४ विराड्, ५ सतोबृहती

इमं नो यज्ञममृतेषु धेहिमा हव्या जातवेदो जुषस्व।

स्तोकानामग्ने मेदसो घृतस्य होतः प्राशान प्रथमो निषद्य ॥ ३.०२१.०१

नः- अस्माकम्। इमम्- एतम्। यज्ञम्। अमृतेषु- अजरेषु देवेषु। धेहि- धारय। जातवेदः- जातविद्य। इमा- इमानि। हव्या- हव्यानि। जुषस्व- सेवस्व। होतः- देवाहातः। अग्ने। प्रथमः- मुख्यः सन्। निषद्य- उपविश्य। मेदस्य- स्निग्धस्य। घृतस्य। स्तोकानाम्- बिन्दून्। प्राशान- अनुभव ॥१॥

घृतवन्तः पावक ते स्तोकाः श्रौतन्ति मेदसः।

स्वधर्मन्देववीतये श्रेष्ठं नो धेहि वार्यम् ॥ ३.०२१.०२

पावक- शोधक। ते- तव। मेदसः-स्निग्धाः। घृतवन्तः- दीप्तिमन्तः। स्तोकाः- बिन्दवः। श्रौतन्ति- क्षरन्ति। स्वधर्मन्- स्वधर्मे। देववीतये- दिव्यानुभूत्यै। नः- अस्मभ्यम्। श्रेष्ठम्- उत्तमम्। वार्यं- वरणीयम्। धेहि- धारय ॥२॥

तुभ्यं स्तोका घृतश्रुतोऽग्ने विप्राय सन्त्य।

ऋषिः श्रेष्ठः समिध्यसे यज्ञस्य प्राविता भव ॥ ३.०२१.०३

सन्त्य- सम्भजनीय। अग्ने। विप्राय- मेधाविने। तुभ्यम्। घृतश्रुतः स्तोकाः- घृतबिन्दवः। ऋषिः- सूक्ष्मदर्शी। श्रेष्ठः- उत्तमः सन्। समिध्यसे- सम्यगुद्दीपितोसि। यज्ञस्य। प्राविता- प्रकर्षरक्षकः। भव ॥३॥

तुभ्यं श्रौतन्त्यग्निगो शचीवः स्तोकासौ अग्ने मेदसो घृतस्य।

कविशस्तो बृहता भानुनागा हव्या जुषस्व मेधिर ॥ ३.०२१.०४

मेधिर- मेधाविन् । अध्रिगो- सततगमन । अग्ने । मेदस्य- स्निग्धस्य । घृतस्य । स्तोकासः-
बिन्दवः । शचीवः- प्रज्ञावन् । श्रोतन्ति- स्रवन्ति । कविशस्तः- क्रान्तदर्शिस्तुतः । बृहता- महता ।
भानुना- प्रकाशेन । आगाः- आगच्छ । हव्या- हव्यानि । जुषस्व- सेवस्व ॥४॥

ओजिष्ठं ते मध्यतो मेद उद्धृतं प्र ते वयं ददामहे ।

श्रोतन्ति ते वसो स्तोका अधि त्वचि प्रति तान्देवशो विहि ॥ ३.०२१.०५

मध्यतः- मध्यभागात् । हृदयादिति भावः । उद्धृतम्- उद्धृतम् । ओजिष्ठम्- अतिशयेन ओजसा
युक्तम् । मेदः- स्नेहम् । ते- तुभ्यम् । वयम् । ददामहे- ददामः । वसो- शरण्य । ते- तव । त्वचि
अधि- कल्याणरूपे । स्तोकाः- रसबिन्दवः । श्रोतन्ति- स्रवन्ति । तान् । देवशः- प्रतिदेवाय ।
विहि- विभज ॥५॥